

Hvordan forstå årstider med kroppen - en gruppeaktivitet

Bakgrunn:

CALENDARS-prosjektet utviklet en fysisk gruppeaktivitet for å diskutere og forstå de ideoende rytmene i årstider og hvordan forskjellige grupper mennesker oppfatter årstider avhengig av rytmene de navigerer seg etter. Aktiviteten ble testet og finpusset over tre universitetskurs i 2023/2024. Vi så at deltakerne enkelt kunne relatere seg til og engasjere seg i konseptene om "årstidsrytmer" ved å fysisk bevege og posisjonere seg i forhold til de andre i gruppen. Om man definerer rytmer som gjentatt bevegelse og endring, i for eksempel tidevann, hjerteslag eller bussruter, kan de også oppleves og forstås gjennom fysisk bevegelse langs en tidslinje konstruert av mennesker. Konseptet bygger på forskere som Henri Lefebvre og hans arbeid med rytmeanalyse hvor kroppen blir sett på som det beste instrumentet for å føle rytmer og arbeidet til Tim Ingold som ser tid som noe vi oppfatter gjennom fysiske oppgaver.

Mål:

- å invitere en gruppe deltakere til å tenke kritisk på årstider som mønstre av rytmer og hvordan dette åpner for flere måter å representere året på.
- å dekonstruere universelle modeller av årstider og heller se årstider som person- og stedsavhengige.
- å invitere til å reflektere over hvordan deltakerne kan definere årstider ut ifra deres personlige tankemønstre, handlinger, følelser og rytmene de koordinerer livene sine etter.

Denne aktiviteten er designet for:

- personer i alle aldre
- en gruppe på 10-30 personer
- en varighet på 20-40 minutter
- et åpent rom på ca. 15 meter i omkrets. Aktiviteten har blitt gjennomført utendørs, i områder nær en jord- eller grusflekk der instruktøren har illustrert konseptet ved å

tegne i jorden med en pinne. Men den kan like gjerne gjennomføres innendørs.

Metode:

1. Aktiviteten starter med at gruppen står rundt instruktøren. Instruktøren ber gruppen identifisere “årstidsrytmer” og hvordan de gjentar seg som sykluser fra år til år. En måte å illustrere dette på er ved å tegne en sinuskurve som sirkler rundt seg selv – det vil si en sirkel tegnet med en krøllete linje (på papir, eller risset på bakken med en pinne). Instruktøren ber gruppen om eksempler på hvor rytmer danner mønstre som vi kan gjenkjenne og navngi som en årstid. For eksempel hvordan årlige rytmer av sjøtemperatur og fiskemigrasjon kan bli et mønster vi gjenkjenner som fiskesesong. Til slutt bemerker instruktøren at en sirkel er en mye brukt form for å representere året i europeiske kulturer, men at det finnes andre måter å representere årets form på, og inviterer gruppen til å tegne andre eksempler.

2. Gruppen danner nå en sirkel som en klokke, som representerer året markert med de 12 månedene i den gregorianske kalenderen. Fire individer (instruktøren og tre andre) står i statisk posisjon kl. 3 (mars), kl. 6 (juni), kl. 9 (september) og kl. 12 (desember) for denne delen av aktiviteten. Alle andre kan bevege seg når de blir bedt om det. Instruktøren forteller deltakerne at denne aktiviteten viser hvordan årstidene varierer mellom mennesker og steder. Instruktøren ber deltakerne, bortsett fra de fire statiske individene, om å flytte seg til den delen av sirkelen hvor de føler at året begynner for dem. Noen kan bevege seg til januar-delen av sirkelen, som starten på den gregorianske kalenderen, mens andre kan føle at året starter andre steder, for eksempel i henhold til landbruks- eller skolerytmer. Instruktøren velger tilfeldige deltakere og spør dem hvorfor de står der de gjør. Instruktøren kan deretter gjenta dette trinnet med en rekke andre spørsmål, som kan justeres til gruppen; når er den travleste tiden av året? Den våteste delen av året? Din favorittid på året? Og så videre.

3. For den siste delen av denne aktiviteten, danner deltakerne sirkelen på nytt, og instruktøren ber frivillige om å "gå året sitt" en og en. Dette betyr at de går inn i sirkelen og går til det punktet hvor året starter for dem. Deretter går de med klokken

rundt den gregorianske kalender-sirkelen og forteller hva de gjør på forskjellige tidspunkter av året. Dette fungerer best hvis frivillige velger ett aspekt av livet sitt – for eksempel hagearbeid, idrett eller profesjonelt arbeid – og hvordan denne aktiviteten endres gjennom året, kanskje med pauser ved viktige referansepunkter; viktige tidsfrister, eller merkedager.

4. Aktiviteten er nå ferdig, og instruktøren kan reflektere over noen av de viktigste forskjellene i hvordan gruppen oppfatter årstidene og handler “årstidsmessig”, avhengig av hvor de kommer fra, og aktivitetene de er engasjert i. Det kan også være interessant å merke seg eventuelle viktige tidsmarkører som er felles for folk i en gruppe, som kulturelle festivaler som jul, eller skoleferier, og som fungerer for å synkronisere forskjellige forestillinger om årstider.